

LAG- OCH EKONOMIUTSKOTTETS
BETÄNKANDE nr 21/1990-91 med anledning av ltl Barbro Sundbacks hemställningsmotion till landskapsstyrelsen om minskning av antalet mjölkkor och av åkerarealen vid Jomala gård.

Landstinget har den 3 april 1991 inbegärt lag- och ekonomiutskottets yttrande över nämnda motion. Utskottet, som i ärendet hört rektorn för Ålands lantmannaskola Carin Holmqvist och landskapsagronomen Henry Lindström får med anledning härav anföra följande.

I motionen sägs att den krävande omstruktureringen av lantbruket måste beröra även landskapets egen verksamhet. Motionären efterlyser därför åtgärder i syfte att minska antalet mjölkkor och åkerarealer vid skollägenheten Jomala gård.

I landskapslagen om Ålands lantmannaskola, 2 §, sägs att vid skolan skall finnas en för studie-, demonstrations- och övningsändamål ekonomiskt och tekniskt lämplig skollägenhet. Skolan disponerar idag mark från fem olika hemman varav tre ägs av landskapet och två arrenderas. Under 1989 odlades sammanlagt 90,55 ha varav 3 ha av Ålands försöksstation.

Utskottet konstaterar att skolan av olika orsaker redan under år 1991 kommer att odla en betydligt mindre areal. I och med utbyggnaden av golfbanan i Kastelholm försvinner ca 20 ha av skolans odlingsmark. Den s.k. tvångsträdan omfattar enligt riksbestämmelserna inte landskapets mark men eftersom staten rekommenderar att under år 1991 skall av statligt ägd mark trädas 15 procent har lantmannaskolan för avsikt att under året träda 15 procent av sin åkerareal. Därigenom kommer 12 ha att ligga i träda och endast 67,4 ha återstår för odling. Enligt utskottets bedömning är detta inte ett överdimensionerat skoljordbruk.

Direktionen för Ålands lantmannaskola har diskuterat storleken av skoljordbruket och kom därvid fram till att den odlade arealen bör vara av ungefär samma storleksordning som under år 1989, d.v.s. ca 100 ha. Direktionen motiverade sin ståndpunkt med att det på ett skoljordbruk bör finnas en differentierad växtodling där grödorna odlas på lämpliga arealer d.v.s. på inte för små enheter. På sikt planerar diektionen att införa s.k. sommararbetsperiod vilket innebär att samtliga elever från årskurs 1 blir kvar på skoljordbruket under sommarmånaderna vilket kräver tillräckliga arealer för elevpraktik.

Även utskottet anser att man på ett skoljordbruk bör bedriva en mångsidig verksamhet med varierad växtodling. Ett skoljordbruk kan således inte till arealen jämföras med ett vanligt familjejordbruk. Enligt utskottets åsikt är direktionens målsättning något överambitiös vad gäller arealen. Det viktiga för skoljordbruket bör i stället vara att odlingsmarken är av sådan storlek att den kan skötas på ett föredömligt sätt.

Vad gäller skolans mjölkbesättning konstaterar utskottet att det i landskapet idag inte finns något överskott på mjölk och att en av verksamhetsförutsättningarna för mjölkproduktionen på Åland är att underlaget för centralandelslagets mejeri förblir tillräckligt stort.

Utskottet konstaterar att mjölkproduktionen vid skollägenheten sysselsätter två personer. Eftersom mjölkorna behöver skötsel dygnet runt, året runt är två anställda minimum och enligt utskottets mening vore det irrationellt att genom en minskning av antalet kor inte utnyttja denna kapacitet fullt ut. Därtill konstaterar utskottet att utvecklingen i landskapet är sådan att antalet mjölkbesättningar minskar medan antalet kor per kvarvarande besättning genomsnittligt blir högre. Med tanke på elevernas praktik är ett antal på ca 30 mjölkkor således väl avpassat.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Landstinget måtte förkasta det i hemställningsmotion nr 66/1990-91 in-
gående förslaget.

Mariehamn den 4 april 1991

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Anders Eriksson
ordförande

Susanne Eriksson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Anders Eriksson, viceordföranden Rodmar Söderlund, ledamöterna Harry Eriksson och Holmberg samt ersättaren Holmqvist.